

Alþingi
Erindi nr. P 138/2357
komudagur 18.5.2010

ORKUSTOFNUN

Grensásvegur 9
108 REYKJAVÍK
os@os.is

Sími - 569 6000
Fax - 568 8896
http://www.os.is

Alþingi - Nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 17. maí 2010
Tilvísun: 2010050010
Bréfalykill: 50.11
Verknúmer: 1227000

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000, 514. mál.

Orkustofnun hefur borist erindi umhverfisnefndar Alþingis, dags. 6. maí 2010, þar sem óskað er umsagnar Orkustofnunar um frumvarp til laga um breytingu á lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000, 514. mál.

Samkvæmt núgildandi lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum skal úrskurður í kærumáli, samkvæmt 14. gr. laganna, kveðinn upp innan tveggja mánaða frá því að kærufrestur rann út. Með frumvarpi því sem hér um ræðir er lagt til að frestur þessi verði lengdur úr tveimur mánuðum í þrjá og að heimilt verði að framlengja frest til úrskurðar um allt að þrjá mánuði til viðbótar ef mál er umfangsmikið. Er um að ræða ákvarðanir Skipulagsstofnunar, annars vegar um matsskyldu framkvæmda, sbr. 2. viðauka laganna, og hins vegar um hvort meta skuli matsskyldar framkvæmdir sameiginlega.

Orkustofnun telur þá breytingu, sem lögð er til með frumvarpinu, óviðunandi og í ósamræmi við meginreglu íslensks stjórnisýsluréttar um skilvirka stjórnisýslu og málshraða, sem lögfest er í 9. gr. stjórnisýslulaga nr. 37/1993.

Um rökstuðning er í athugasemdum frumvarpsins vísað til umfangs og eðlis þeirra mála sem um ræðir. Ákvarðanir um áhrif á framkvæmda á umhverfið séu í eðli sínu matskenndar og við það mat þurfi m.a. að leita umsagna hjá sérfræðistofnunum á viðkomandi fagsviði eða jafnvel að láta vinna sérfræðialit um tiltekna þætti málsins. Segir svo orðrætt: „Í úrskurðum vegna slíkra kærumála er þannig lagt mat á áhrif framkvæmda á umhverfið á grundvelli slíkrar gagnaöflunar og er hún forsenda þess að hægt sé að kveða upp úrskurði.“ Af þessu orðalagi mætti ætla að litið sé svo á að við mat á því hvort framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum verði farið út í eiginlegt mat á umhverfisáhrifum. Orkustofnun telur að með þessu fyrirkomulagi sé farið í kringum tilgang laganna um að íþyngja ekki um of leyfisveitingarferli fyrir þær framkvæmdir sem ekki eru taldar líklegar til þess að hafa í för með sér veruleg áhrif á umhverfið. Mikilvægt er fyrir framkvæmdaraðila að fá úr því skorið eins fljótt og unnt er, sbr. fyrrnefnda 9. gr. stjórnisýslulaga, hvort framkvæmd sé háð mati á umhverfisáhrifum eða ekki og á framkvæmdaraðili ekki, við það mat, að þurfa að sæta ferli sem kann eftir atvikum að verða jafníþyngjandi og ferlið við hið eiginlega mat á umhverfisáhrifum.

Vísað er í athugasemdum frumvarpsins til rannsóknarreglu 10. gr. stjórnisýslulaga en á það skal bent að hún stendur ekki ein og sér heldur einmitt í samhengi við málshraðaregluna og

Því þarf við beitingu þeirra að finna meðalveg og gæta meðalhófs. Þá virðist í athugasemdunum ekki gert ráð fyrir því að Skipulagsstofnun hafi þá þegar unnið að því að rannsaka og upplýsa málið og að þær upplýsingar sem máli skipta eigi því að liggja fyrir í málinu, nema að með þessu frumvarpi sé verið að lýsa yfir vantrausti á störf þeirrar stofnunar.

Er það reynsla Orkustofnunar að tveir mánuðir séu í flestum tilfellum nægjanlegur tími til þess að taka ákvarðanir um umfangsmikil mál er varða samspil framkvæmda og umhverfis. Ef séð er fram á að afgangi máls muni teyfjast er, á grundvelli 3. mgr. 9. gr. stjórnsýslulaga, unnt að skýra aðila máls frá því, upplýsa um ástæður tafanna og hvenær ákvörðunar sé að vænta.

Virðingarfyllt

Valborg Steingrimsdóttir